

voorbereidend onderzoek
gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan

afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur

regio Neteland
landbouw, natuur en bosgebieden “Vallei van de Aa en de Kleine
Nete van Grobbendonk tot N19”

procesnota 1

28 september 2010

Vlaamse overheid

Inleiding

Het **Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen** wil de open ruimte in het buitengebied maximaal vrijwaren voor landbouw, natuur en bos. De Vlaamse overheid zal daarom op termijn 750.000 ha agrarisch gebied, 150.000 ha natuurgebied, 53.000 ha bosgebied en 34.000 ha andere groengebieden vastleggen in bestemmingsplannen. Ten opzichte van 1994 betekent dit een toename van 38.000 ha natuurgebied en 10.000 ha bosgebied en een afname van 56.000 ha landbouwgebied.

In 2001 besliste de Vlaamse Regering de afbakening de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur (AGNAS) aan te pakken in twee fasen.

- In een eerste fase werd in 2003 ca. 86.500 ha bestaand natuurgebied aangeduid als onderdeel van het Vlaams Ecologisch Netwerk (VEN).
- In een tweede fase worden sinds 2004 de landbouwgebieden en de resterende natuur- en bosgebieden afgebakend.

Van 2004 tot 2009 werkte de Vlaamse overheid in overleg met gemeenten, provincies en belangengroepen een **ruimtelijke visie uit op landbouw, natuur en bos**, voor dertien buitengebiedregio's. De visie geeft op hoofdlijnen aan welke gebieden behouden blijven voor landbouw en waar er ruimte kan zijn voor natuurontwikkeling of bosuitbreiding. Ze vormt de basis voor de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, die de bestemmingen op perceelsniveau vastleggen.

Voor elk van de dertien regio's heeft de Vlaamse Regering de visievormingsprocessen afgerond met een beslissing over het actieprogramma voor de op te maken ruimtelijke uitvoeringsplannen. Voor de landbouwgebieden waar de bestemming van het gewestplan zeker behouden kan blijven, besliste de regering om de bestaande agrarische bestemmingen te herbevestigen. Op die manier is midden 2009 reeds ca. 538.000 hectare agrarisch gebied vastgelegd. De resultaten van deze overlegprocessen zijn consulteerbaar op **www.vlaanderen.be/agnas**.

Op 7 mei 2010 besliste de Vlaamse Regering over de verdere voortgang van het afbakeningsproces. Er is een coördinatieplatform opgericht met o.m. vertegenwoordigers van de verschillende beleidsvelden en de natuur- en landbouworganisaties. Dit platform volgt de uitvoering van de afbakening op. Het bekijkt voor welke gebieden gestart kan worden met de opmaak van ruimtelijke uitvoeringsplannen en bewaakt de gelijktijdige voortgang van de realisatie van de doelen voor landbouw, natuur én bos. De Vlaamse overheid stelde een administratieoverschrijdend team samen dat deze plannen voorbereidt en het vooroverleg met de betrokken lokale besturen en middenveldorganisaties organiseert.

In een **gebiedsgericht programma** is specifiek bepaald voor welke gebieden in 2010 effectief gestart zal worden met de opmaak van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Voor meer info over het planningsproces kan u terecht bij:

Departement RWO Afdeling Ruimtelijke Planning

Christophe Vandevort, projectleider AGNAS

Koning Albert II-laan 19 bus 11, 1210 Brussel

telefoon 02 553 83 96

fax 02 553 83 85

email: agnas@rwo.vlaanderen.be

website: www.vlaanderen.be/agnas

1 Doel van deze nota

Voorliggende nota is een eerste procesnota die aangeeft op welke wijze het vooroverleg met de betrokken actoren gevoerd zal worden voor de opmaak van het **gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Vallei van de Aa en de Kleine Nete van Grobbendonk tot N19”** in de regio Neteland.

Deze procesnota is eveneens bedoeld als startdocument om de discussie aan te vatten over de inhoudelijke opties van het gewestelijk RUP. De procesnota beschrijft een korte historiek van het proces, de verschillende stappen in het planningsproces, de wijze van overleg en besluitvorming. Uit de analyse van het voorgaande is een eerste programma van onderzoek en overleg afgeleid. Verdere concretisering en verfijning van dit onderzoeks- en overlegprogramma gebeurt met de partners gedurende de opstartfase (zie verder).

2 Situering van het plangebied en de plandoelstellingen

Het plangebied omvat het gebied delen van de vallei van de Kleine Nete tussen E313 en N19, van de vallei van de Aa stroomafwaarts Poederlee, van het interfluvium tussen Kleine Nete en Aa en de overgang tussen de vallei en de Kempische Heuvelrug ter hoogte van Snekensvijver. Het plangebied is volledig in de provincie Antwerpen gelegen en omvat delen van de gemeenten Geel, Grobbendonk, Herentals, Kasterlee, Lille, Olen, Vorselaar en Zandhoven.

De doelstelling van het op te maken gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan is uitvoering geven aan:

- de richtinggevende en bindende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) inzake de afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur zoals nader uitgewerkt in de ruimtelijke visie voor landbouw, natuur en bos in de regio Neteland;
- de richtinggevende en bindende bepalingen van het bekkenbeheerplan van het Netebekken;
- de bepalingen inzake het decreet op het Natuurbehoud over het nemen van maatregelen die nodig zijn voor de uitvoering van Europese richtlijnen.

Het plan zal de daarvoor noodzakelijk bestemmingen en stedenbouwkundige voorschriften vastleggen op perceelsniveau.

3 Planningsprocessen en beslissingen waar het plan uitvoering aan geeft

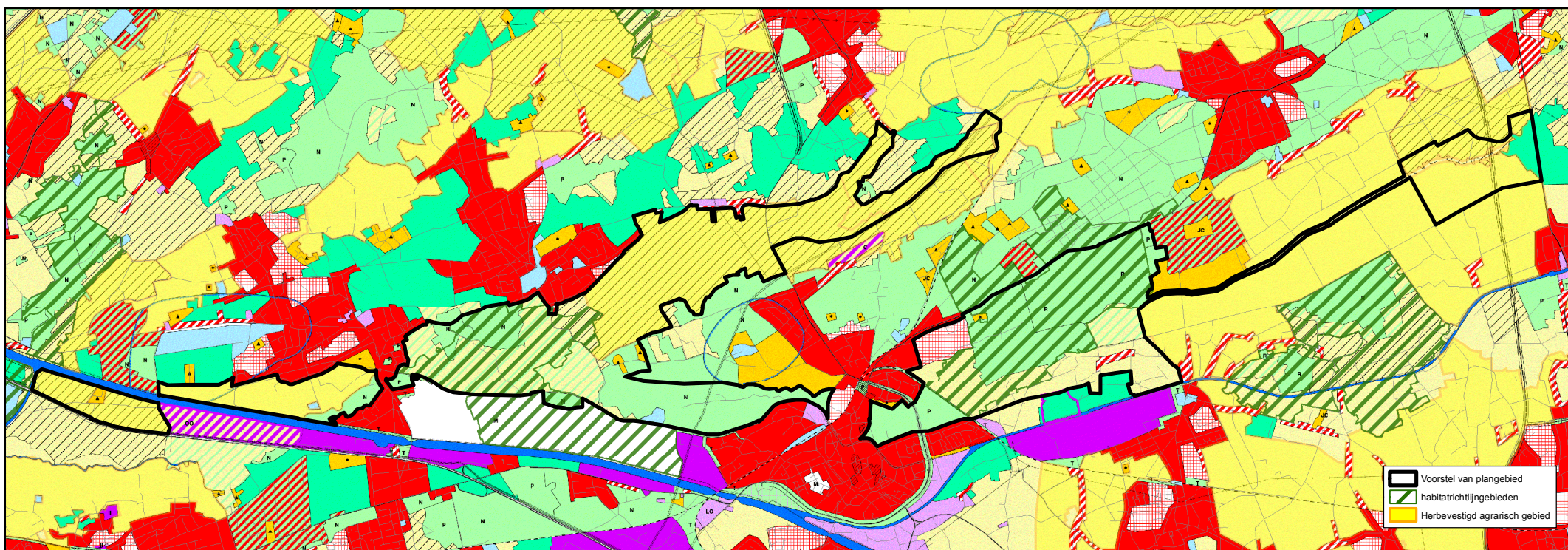
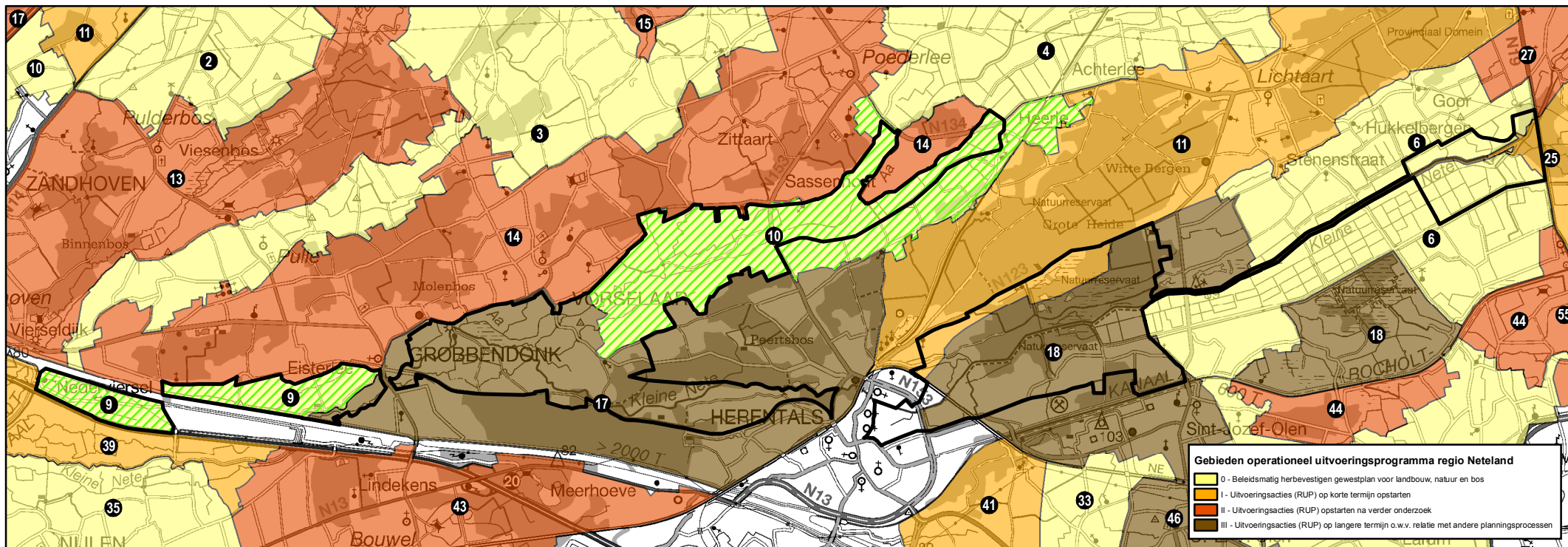
In dit hoofdstuk worden de planningsprocessen en beslissingen vermeld die de basis vormen voor de opmaak van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

3.1 Positionering van het plangebied in de ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos regio Neteland

Voor de buitengebiedregio Neteland werd het afbakeningsproces voor de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur opgestart in 2005.

In een verkenningsfase werd via een consultatie van de betrokken gemeenten, provincies en voornaamste belangengroepen gepeild naar inzichten op de gewenste natuurlijke en agrarische structuur. Samen met de inzichten vanuit de Vlaamse administratie en binnen het kader van de richtinggevende bepalingen van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen (RSV) werd op basis hiervan een eerste aanzet tot gewenste ruimtelijke structuur uitgewerkt in een verkenningsnota. Deze verkenningsnota werd voor formeel advies voorgelegd aan de betrokken gemeenten, provincies en belangengroepen. In 2005-2006 werden een reeks overlegsessies georganiseerd waarbij de actoren hun adviezen konden toelichten en gepeild werd naar de marges waarbinnen concepten bijgestuurd zouden kunnen worden. Na deze overlegronde werd een eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur en een uitvoeringsprogramma opgemaakt en voor advies voorgelegd aan de betrokken actoren. De Vlaamse Regering nam op 21 december 2007 akte van het eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur en uitvoeringsprogramma én de adviezen van de gemeenten, provincies en belangengroepen hierover.

Op 21 december 2007 keurde de Vlaamse Regering de beleidsmatige herbevestiging van de bestaande gewestplannen voor ca. 44.600 ha agrarisch gebied in de regio Neteland goed, volgens de werkwijze vastgelegd in de beslissing van 3 juni 2005. Daarnaast werd op basis van een inventarisatie en verwerking van alle adviezen die uitgebracht werden door de actoren over het eindvoorstel van gewenste ruimtelijke structuur en uitvoeringsprogramma een operationeel uitvoeringsprogramma opgesteld waarin de Vlaamse Regering de beleidsmatige prioriteiten voor het opstarten van de uitvoeringsacties bepaalde.

Krachtlijnen van de **ruimtelijke visie op landbouw, natuur en bos** voor het plangebied zijn:

- Behoud en versterking van uitgesproken natuurwaarden in valleien de Aa en de Kleine Nete en op parallelle heuvelruggen. De valleien van de Kleine Nete en de Aa vormen gave aaneengesloten valleilandschappen met ecologische kwaliteiten van internationaal belang. Het valleisysteem van zijn ook structuurbepalend voor de natuurlijke structuur op bovenlokaal niveau. De waardevolle bos- en heidegebieden op de Kempische Heuvelrug met afwisseling van bosbiotopen met heide, landduinen, vennen en loofbos vormen te behouden en versterken waarden.
- Behoud en versterking van gevarieerde, halfopen valleilandschappen met ruimte voor natuurlijke waterberging. De vallei van de Kleine Nete zuidelijk van Grobbendonk en de vallei van de Aa oostelijk van Vorselaar worden als gevarieerde, halfopen valleilandschappen behouden. Binnen deze valleien is ruimte voor grondgebonden landbouw, grasland- en bosontwikkeling en voor natuurlijke waterberging.
- Ruimtelijk – functioneel samenhangende gebieden vrijwaren voor land- en tuinbouw met grondgebonden landbouw als drager van de open ruimte. De grondgebonden rund- en melkveehouderij in de valleien wordt, mede dankzij diverse ruilverkavelingen, gekenmerkt door goed gestructureerde, samenhangende landbouwgebieden. Deze gebieden worden als samenhangend landbouwgebied voor de landbouw gevrijwaard, waarbij de landbouw als belangrijkste ruimtelijke drager wordt erkend.
- Voorzien van bijkomende ruimte voor waterberging in valleidelten in hoofdzaak in landbouwgebruik. Binnen het landbouwgebied van De Zegge krijgt de Nete meer ruimte. Frequente overstromingen worden gericht op strikt afgebakende delen van de vallei binnen nieuw aan te leggen winterdijken.
- Vrijwaren en versterken van waardevolle landschappen en erfgoedwaarden.

Het voorstel van plangebied is gesitueerd op kaart, enerzijds tav de gebieden van het operationeel uitvoeringsprogramma van Neteland (BVR 21/012/2007) en anderzijds tav het gewestplan, herbevestigde agrarische gebieden en habitatrichtlijngebieden.

Voor dit plangebied zijn volgende acties zoals geformuleerd in verschillende delen van het operationeel uitvoeringsprogramma belangrijk (acties 9, 10, 17 en 18):

- Het versterken van de natuurwaarden in de valleien van de Kleine Nete en Aa tussen Grobbendonk en Herentals en in de vallei van de Kleine Nete tussen Herentals en Kasterlee
- Verweving van landbouw, natuur en water in het herbevestigd gebied van Nederviersel en Eisterlee in de vallei van de Kleine Nete (richtcijfer 197 ha), in het herbevestigd gebied van Aa tussen Grobbendonk (van het gebied tussen Nete en Aa te Grobbendonk (tussen Sassenhout en samenvloeiing met Nete) (richtcijfer 410 ha) en in het gebied van het interfluvium tussen Nete en Aa te Grobbendonk
- Voorzien van twee overstromingsgebieden langsheen waterlopen van 1ste categorie in uitvoering van bekkenbeheerplan van het Netebekken
- Omzetten van ecologisch waardevol agrarisch gebied naar agrarisch gebied ten noorden van Heibloem

De belangrijkste discussiepunten over de gebieden die aan bod gekomen zijn tijdens het proces van visievorming in overleg en adviezen zijn de volgende. Deze punten worden als **onderzoeksvraag** mee opgenomen in het vervolg van het proces.

- Op basis van de adviesronde over de herbevestiging werd een deel van de vallei van de Aa en de Kleine Nete (Vorselaar-Grobbendonk) opgenomen in herbevestiging, met de beslissing van de Vlaamse regering om een gewestelijk RUP op te maken om delen te differentiëren met overdruk natuurverweving. Verder overleg is noodzakelijk over de aanduiding van de agrarische gebieden met overdruk natuurverweving.
- Op basis van de adviesronde en de voorbereiding van de besluitvorming over het bekkenbeheerplan is de keuze gemaakt om de ruimte voor de Kleine Nete tussen Snekensvijver en Breeven te beperken tot een smalle strook. Onderzoeksvraag voor het gewestelijk RUP welke bestemming het overstromingsgebied krijgt.
- De discussies en de adviezen hebben zich niet gericht op de aanduiding van een gewenste natuurfunctie in de gebieden van de samenvloeiing van de Aa en de Kleine Nete en vallei van de Kleine Nete stroomopwaarts Herentals tot ongeveer Bobbejaanland. Vanuit landbouworganisaties wordt gevraagd om landbouwzetels te vrijwaren. De onderzoeksvraag voor het gewestelijk RUP is welke gebieden in aanmerking komen voor de versterking van de natuurfunctie.

3.2 Relatie tussen het bekkenbeheerplan van het Netebekken en het plangebied

De Vlaamse regering stelde het bekkenbeheerplan van het Netebekken definitief vast op 30 januari 2009.

De algemene methodologie voor de opmaak van de bekkenbeheerplannen voorziet in een participatief planproces, met het oog op een maximale inbreng van alle betrokken actoren, zowel waterbeheerders als sectoren. Conform de bepalingen van het decreet Integraal Waterbeleid werden de bekkenbeheerplannen onderworpen aan een openbaar onderzoek en werden de plannen ook voor advies overgemaakt aan de desbetreffende Bekkenraden en waterschappen.

Conform het bekkenbeheerplan van het Netebekken is de opmaak van een gewestelijk RUP vereist voor de realisatie van twee overstromingsgebieden aangeduid langsheen waterlopen van 1ste categorie:

- Actie A8: Overstromingsgebied Grobbendonk (Kleine Nete)
- Actie A9: Overstromingsgebied De Zegge (Kleine Nete – Kasterlee en Geel)

Deze overstromingsgebieden zijn afgebakend in het bekkenbeheerplan Netebekken. Dit impliceert, cfr. het decreet Integraal Waterbeleid, dat binnen de twee jaar na het van kracht worden van het bekkenbeheerplan (*de bekkenbeheerplannen treden in werking 10 dagen na publicatie van het besluit in het Belgisch Staatsblad dus op 15 maart 2009*) het voorontwerp van gewestelijk RUP verstuurd moet worden naar de bestendige deputatie van de betrokken provincie of provincies, de colleges van burgemeester en schepenen van de betrokken gemeenten en de door de Vlaamse regering aangewezen adviserende instellingen en administraties. Dit wil zeggen dat de uitnodigingen in functie van de plenaire vergadering in principe verstuurd moeten worden uiterlijk **15 maart 2011**.

In het bekkenbeheerplan van het Netebekken volgende acties opgenomen die relevantie kunnen hebben voor het gewestelijk RUP, maar waarvoor opmaak van een gewestelijk RUP niet noodzakelijk is:

- Actie A13 – Herinschakelen van enkele oude meanders langs de Kleine Nete te Herentals en Lichtaart
- Actie A14 – Afgraven van opgespoten terrein De Hellekens
- aanvulling op actie A9 – projectzones aansluitend bij het overstromingsgebied De Zegge

Sinds de goedkeuring van het bekkenbeheerplan werd verder gewerkt aan de uitvoering ervan.

- In het bekkenvoortgangsrapport van 2008 wordt melding gemaakt van een aanpassing van het overstromingsgebied de Zegge ter hoogte van de doorgang van de nieuwe N19g (aansluiten oude meander en aanleg plas-draszone, aansluiten bij het geplande overstromingsgebied, zie bekkenvoortgangsrapport Netebekken, 3.1.2, p. 29 – 30). Deze aanpassing is een onderdeel van het pakket aan bijzonder milderende maatregelen dat hoort bij de aanleg van de nieuwe noordzuidverbinding N19g tussen Geel en Kasterlee volgens het basistracé (zie BVR 10/07/2010)
- Bij de goedkeuring van het bekkenbeheerplan werd aan de realisatie van het overstromingsgebied 'De Zegge' de opmaak van een Landbouw Effecten Rapport (LER) gekoppeld. Het LER is gegund aan de Vlaamse Landmaatschappij, afdeling Herentals en is gestart op 1 september 2010. Een eerste informatievergadering voor de betrokken heeft plaats op 7 oktober.
- Het bekkensecretariaat Netebekken heeft bemiddeld tussende initiatiefnemer van het overstromingsgebied Grobbendonk en het college van burgemeester en schepenen van Grobbendonk. Minister Schauvliege heeft in een reactie op het verslag hiervan in een brief opgenomen dat in het RUP randvoorwaarden kunnen opgelegd worden "*die bijvoorbeeld het agrarisch medegebruik juridisch verankeren*".
- De stand van zaken voor verschillende projectzones aansluitend bij het overstromingsgebied De Zegge is divers. Voor de projectzone ter hoogte van de Ark Van Noë werd een gemeentelijk RUP opgesteld met voorschriften die inrichting als overstromingsgebied mogelijk maken. Voor de projectzones ter hoogte van pretpark Bobbejaanland en Camping Korte Heide hebben het bekkensecretariaat en VMM-AOW contact opgenomen met de eigenaars. Verdere onderhandeling is gewenst.

MER-ontheffing Ecologische herinrichting van de Kleine Nete tussen Herentals en de N19 Geel/Kasterlee. Op 12 juli 2010 werd ontheffing verleend voor een termijn van vier jaar voor de ecologische herinrichting van de Kleine Nete tussen Herentals en de N19 Geel/Kasterlee (dossier OHPR0327). Volgende ingrepen maken deel uit van de ontheffingsaanvraag:

- Afgraven van baggerstort 'De Hellekens': dat vervolgens als natuurgebied met waterbergende functie kan worden ingericht en beheerd (actie A14);
- Hermeandering: aanleg van een nieuwe meander en heraansluiten van zes meanders, daardoor ook een vernatting van het gebied Langendonk – Olens Broek met hoge en deels grondwaterafhankelijke natuurwaarden (actie A13);
- Terugtrekking en heraanleg van dijken in het gebied De Zegge: dat voornamelijk in landbouwgebruik is, waardoor de intensieve landbouwgronden duurzaam beschermd worden tegen overstromingen (actie A9);
- Ontwikkelen van actief overstromingsgebied: nabij het tracé van de N19g wordt een oude meander aangesloten en wordt een zone ingedijkt en deels afgegraven zodat hier water kan geborgen worden (een onderdeel van het pakket aan bijzonder milderende maatregelen dat hoort bij de aanleg van de nieuwe noordzuidverbinding N19g tussen Geel en Kasterlee volgens het basistracé).

Onderzoeksvragen voor het verder proces zijn aldus

- Resultaten van het LER voor het overstromingsgebied van De Zegge;
- Te hanteren stedenbouwkundige voorschriften in de verschillende overstromingsgebieden en de projectzones aansluitend op het overstromingsgebied van De Zegge;
- Nood aan opname van de oude meander ter hoogte van N19g in het RUP in functie van de mildering van de aanleg van de nieuwe noordzuidverbinding.

3.3 Relatie tussen natuurrichtplangebied “Heuvelrug-benedenstrooms” en het plangebied

Het plangebied van het gewestelijk RUP overlapt met het plangebied van het natuurrichtplangebied “Heuvelrug-benedenstrooms”. Aanleiding van de opmaak van het natuurrichtplan was de Europese bescherming van delen van het gebied als habitatrictlijngebied. Deze maken deel uit van de speciale beschermingszone “Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en heide” (BE2100026). Het natuurrichtplan is opgemaakt voor deze gebieden, de VEN-gebieden en alle groene gewestplanbestemmingen (d.i. groengebied, parkgebied, buffergebied en bosgebied) en omvat het deel van de vallei van de Kleine Nete tussen Grobbendonk en Kasterlee en de aanpalende natuurgebieden gelegen op een parallelle “heuvelrug” van landduinen. Het openbaar onderzoek liep van 1 februari 2008 tot 31 maart 2008. Op 14 juli 2008 keurde Vlaams minister H. Crevits het natuurrichtplan definitief goed. Dit werd op 1 april 2009 in het Belgische Staatsblad gepubliceerd.

In het natuurrichtplan werden natuurdoelen vooropgesteld waarbij binnen de afbakening van de speciale beschermingszone zoveel mogelijk werd rekening gehouden met behoud en herstel van de aangemelde habitats en soorten. Hierdoor geeft het natuurrichtplan, binnen haar begrenzing, invulling aan de Europese verplichting.

In de vallei van de Kleine Nete met de samenvloeiing van de Aa is de vernatuurlijking van de rivierloop, het verbeteren van de ecologische relatie van de rivier met de vallei en het verhogen van de natuurwaarde van de graslanden, vooropgesteld. Het valleilandschap is half-open met kleinere bosjes maar met talrijke kleine landschapselementen.

- Vooral het herstel van de natuurlijke hydrologie waarbij (voornamelijk winter-) overstromingen mogelijk zijn, verantwoordt de hoofdfunctie natuur en de beperking van het medegebruik.

In de vallei met aanliggende duinenrug stroomopwaarts Herentals, is eveneens de rivier met haar structuurbepalende processen van overstroming, meandering en beperkte grondwaterfluctuaties door de permanente kwelinvloed, bepalend voor het landgebruik. Het natuurrichtplan bepaalt een halfopen valleilandschap met een mozaïek van natte graslanden en kleinere bosjes; akkers dienen hierbij omgezet naar grasland.

- Door het inschakelen van oude meanders verhoogt niet enkel het waterpeil van de rivier maar zullen ook de lokale grondwaterpeilen verhogen.
- Zowel de graslandtypen, de rivierbegeleidende ruigten als de bostypen dienen te evolueren naar een goede kwaliteit zodat ze tegemoet komen aan de Europese doelen. Een natuurgericht beheer is hiertoe aangewezen.
- De voorziene maatregel van nulbemesting bij stopzetting van landbouwbedrijven zal deze kwaliteitsdoelstelling ondersteunen.
- De huidige landbouwbestemming aan de westzijde van het deelgebied, ter hoogte van de Koulaak, Langendonkbeek en van de straat Langendonk is niet verenigbaar met deze natuurdoelen. Het Agentschap voor Natuur en Bos heeft hiertoe reeds een belangrijk aandeel van de gronden verworven en ingericht.
- Ter hoogte van de landduinen die deel uitmaken van de Kempische heuvelrug, dient een landschappelijk open gebied hersteld in een complex van vennen, voedselarme (gagel)struwelen, stuifzanden, natte en droge heide. De huidige bestemming als natuurgebied laat hiertoe de mogelijkheid.

Onderzoeksvragen voor het verder proces zijn aldus

- De Europese natuurdoelen die de basis vormen voor het natuurrichtplan zijn niet in overeenstemming met de agrarische bestemming. Een bestemmingswijziging is gewenst.

4 Relatie met andere planningsprocessen en beslissingen

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste aandachtspunten opgenomen die een gevolg zijn van planningsprocessen en beslissingen die relevant zijn voor dit gewestelijk RUP, maar er niet rechtstreeks van aan de basis liggen.

- Het provinciaal structuurplan Antwerpen is goedgekeurd op 10 juli 2001. Het provinciaal structuurplan is momenteel in herziening. Uit verder onderzoek zal blijken of er interferentie bestaat met de wijziging. De selecties in het goedgekeurd provinciaal ruimtelijk structuurplan leveren volgende aandachtspunten op in het plangebied:
 - Kleinstedelijk gebied Herentals. Het planningsproces voor de afbakening van het kleinstedelijk gebied Herentals is opgestart. Op 7 juni 2010 vond de eerste ambtelijke werkgroep plaats waarop het procesverloop werd toegelicht. Conform het PRS is de toekomstige rol voor het kleinstedelijk gebied driedelig: knooppunt van stedelijke functies in de historische kern en randgebieden met lage dichtheid, bepaald door de nabijheid van grote natuurlijke gehelen, poort op provinciaal niveau in het economisch netwerk van het Albertkanaal.
 - Het plangebied valt nagenoeg volledige binnen het Toeristisch-recreatief netwerk Kempen. Gebieden van primair toeristisch belang zijn het kleinstedelijk gebied Herentals en het gebied tussen Herentals, Kasterlee en Geel. Bobbejaanland en (omgeving) Netepark zijn toeristisch-recreatieve knooppunten. Het oostelijk deel van het plangebied rond Grobbendonk maakt deel uit van een toeristisch-recreatief aandachtsgebied.

- Belangrijkste aandachtspunten vormen de overgang tussen het kleinstedelijk gebied en de vallei van de Kleine Nete/Kempische Heuvelrug, de omgeving het Netepark en de doorgang van de Kleine Nete als element van de natuurlijke structuur doorheen het stedelijk gebied.
- De gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen van de betrokken gemeenten zijn goedgekeurd tussen 2004 en 2010. gedurende het voortraject over het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan wordt verder overleg voorzien over
 - de rol van de verschillende delen van de open ruimte (landbouw, natuur en bos, water)
 - erfgoed in het plangebied
 - de benadering van bestaande woningen, woonconcentraties en andere gebouwen en constructies in de open ruimte.
- Daarnaast blijkt uit analyse dat volgende punten uit de gemeentelijke ruimtelijke structuurplannen aanleiding zullen geven tot specifiek overleg over andere thema's.
 - Gemeente Vorselaar: de vraag naar uitbreiding en herschikking van de recreatiebestemmingen rond camping Ozon.
 - Stad Herentals: niet- te ontwikkelen woon- en woonuitbreidingsgebieden ten noordoosten van het stadscentrum
 - Gemeente Kasterlee: de vallei van de Kleine Nete als drager van een recreatief netwerk inclusief watertoerisme met bestaande infrastructuur (camping, Bobbejaanland, verhuurcentrum Kajak (Gemeentelijk RUP Ark van Noë Goedkeuring BBD01/04/2010), horeca.
 - Gemeente Olen: omgeving van het stort voor radio-actief afval.
 - Gemeente Kasterlee: Omgeving Kasteel en Maalderij in watermolen, omgeving Sas, voetbalvelden Eisterlee, visvijver Giliam, bedrijf Canalco, De Tuinkabouter
 - Gemeente Zandhoven: gebied voor verblijfsrecreatie het Goor
 - Uit verder overleg kunnen bijkomende onderzoeksvragen blijken.
- Kempense noord-zuidverbinding: realisatie van de Kempense noord-zuid als primaire weg II tussen Kasterlee en Geel (BVR 10 juli 2008, 6 februari 2009 en MVR 25 juni 2010; goedgekeurde project-MER, bouwvergunning ingediend). Er is een koppeling van Kempische Noord-Zuidverbinding aan de acties van het Neteland en het bekkenbeheerplan voorzien. Deze wordt ingegeven door het project-MER waaruit blijkt dat de aanleg van de nieuwe weg negatieve effecten heeft op bovenlokale ecologische verbindingen en het landschap aantast. Deze negatieve effecten worden binnen het project niet gecompenseerd. Het gaat om negatieve effecten op natuur- en bosstructuur van de Kempische Heuvelrug en de Vallei van de Kleine Nete en op de landschappelijke entiteit. Op 27 juli 2010 werd een vergadering belegd door AWW. AWW heeft de opdracht over alle aspecten van de milderende maatregelen te rapporteren aan de Vlaamse regering. Dit wordt verwacht in het najaar van 2010.
- De Vlaamse regering heeft op 23 april 2004 een beslissing genomen over de nadere uitwerking van het Economisch Netwerk Albertkanaal. (de vallei van de kleine Nete tussen de bedrijventerreinen wordt behouden als natuurverbinding, in het gebied rond Nederviersel wordt de open ruimte behouden).
- In 2001 werd de procedure gestart voor de opmaak van een provinciaal ruimtelijk uitvoeringsplan voor het openluchtrecreatieve terrein 'Korte Heide' te Kasterlee met het oog op het bieden van een oplossing voor de gedeeltelijk zonevremde ligging van het terrein (in procedure gebracht door Vlaamse regering). Het ruimtelijk uitvoeringsplan dat daaruit voortvloeide werd vernietigd door de Raad van State. Het terrein is sindsdien volledig in overeenstemming gebracht met het geldende gewestplan.
- Op 19 mei 2004 vond een plenaire vergadering plaats over het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan in functie van de uitvoering van het BRAEM-project in Olen, m.n. het afgraven van een oude stortplaats in bosgebied (zgn. "D1-stort") en de aanleg van een nieuwe stortplaats voor de berging van radioactief afval dat daaruit vrijkomt. Na overleg met het Federaal Agentschap voor de Nucleaire Controle (FANC), de Nationale Instelling voor Radioactief Afval en verrijkte Splijtstoffen (NIRAS) en Umicore is het initiatief stopgezet omdat de inzichten omtrent het BRAEM-project gewijzigd waren en voor de voorlopig bewarende maatregelen geen planwijzigingen vereist waren. In functie van de nieuwe inzichten werd op federaal niveau gesteld dat een wetgevend kader ontwikkeld zou worden. Met het FANC, NIRAS en Umicore werd afgesproken dat zodra er duidelijkheid is over de definitieve eindbestemming van de verontreinigde materialen, de noodzakelijkheid van een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan opnieuw onderzocht zou worden. Ondertussen werd geen informatie meer ontvangen. (Het gebied is wel opgenomen in het natuurrichtplan).
- Op 23 juli 2010 stelde de Vlaamse Regering de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen vast. Deze vormen het kader voor de opmaak van de specifieke instandhoudingsdoelstellingen voor de verschillende speciale beschermingszones (habitat- en vogelrichtlijngebieden). Ook voor de delen van het habitatrictlijngebied "Valleigebied van de Kleine Nete met brongebieden, moerassen en heide" die niet behoren tot het plangebied van het Natuurrichtplan Heuvelrug-benedenstreams zullen instandhoudingsdoelstellingen opgemaakt worden. Binnen het

plangebied van dit RUP gaat het opdelen van het interfluvium tussen de Kleine Nete en de Aa (Graafweide, Schupleer).

Deze elementen leveren input voor de discussie over:

- De definitieve afbakening van het plangebied;
- De rol van verschillende delen van de open ruimte;
- De afstemming met het kleinstedelijk gebied en gebieden met hoogdynamische recreatie.
- De omgang met gebieden met andere functie in en nabij het plangebied.

5 Overlegstructuur

Voor de verdere afbakening van de gebieden van de natuurlijke en agrarische structuur hanteert de Vlaamse Regering volgend partnerschapsmodel:

- Een coördinatieplatform (C-AGNAS) met vertegenwoordigers van de betrokken Vlaamse ministers en administraties, de natuur- en landbouworganisaties en de verenigingen van gemeenten en provincies (VVSG en VVP) stuurt het globaal verloop van het planningsproces op Vlaams niveau aan en selecteert de actiegebieden waarvoor het planningsproces opgestart kan worden onder de vorm van een gebiedsgericht programma dat jaarlijks opgesteld wordt.
- Een administratieoverschrijdend planningsteam (P-AGNAS) met vertegenwoordigers vanuit de Vlaamse administraties bevoegd voor landbouw, natuur, ruimtelijke ordening en onroerend erfgoed is verantwoordelijk voor de opmaak van de concrete ruimtelijke uitvoeringsplannen en het voeren van het overleg daarover met de betrokken actoren.
- Een lokaal actorenoverleg per op te maken ruimtelijk uitvoeringsplan met een participatietraject op maat van het plangebied. Het coördinatieplatform besliste op 9 september 2010 over de wijze waarop dat lokaal actorenoverleg vorm gegeven wordt.
- Een ambtelijke terugkoppeling met de Vlaamse administraties niet vertegenwoordigd in het planningsteam.

Het administratieoverschrijdend project wordt gecoördineerd door een projectleider bij de afdeling Ruimtelijke Planning van het Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed (RWO) van de Vlaamse overheid.

De opmaak van het ruimtelijk uitvoeringsplan "Vallei van de Aa en de Kleine Nete van Grobbendonk tot N19" wordt binnen het administratieoverschrijdend planningsteam voorbereid door volgende medewerkers:

Inge Pennincx	Afdeling Ruimtelijke Planning, departement RWO	Inge.pennincx@rwo.vlaanderen.be	02 553 83 89
Michael Van Ombergen	Afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling, departement Landbouw en Visserij	michael.vanombbergen@lv.vlaanderen.be	02 552 79 14
Erwin De Meyer	Agentschap voor Natuur en Bos	erwin.demeyer@lne.vlaanderen.be	03 554 62 30
Guy Tack	Agentschap Ruimte en Erfgoed	guy.tack@rwo.vlaanderen.be	09 265 46 11

Omwille van de relatie met het bekkenbeheerplan wordt Marc Florus, VMM, toegevoegd aan het team dat het gewestelijk RUP uitwerkt.

Volgende organisaties en besturen worden uitgenodigd om te participeren aan het lokaal actorenoverleg:

- Gemeentebestuur stad Geel
- Gemeentebestuur gemeente Grobbendonk
- Gemeentebestuur stad Herentals
- Gemeentebestuur gemeente Kasterlee
- Gemeentebestuur gemeente Lille

- Gemeentebestuur gemeente Olen
- Gemeentebestuur gemeente Vorselaar
- Gemeentebestuur gemeente Zandhoven
- Provinciebestuur provincie Antwerpen
- Boerenbond
- Algemeen Boerensyndicaat
- Natuurpunt
- Vereniging voor Bos in Vlaanderen
- Landelijk Vlaanderen
- ...

Voor globale opvolging van het voortraject zal het lokaal actorenoverleg multilateraal verlopen. Tussentijds zal waar nodig of nuttig gericht bi-of multilateraal overleg met één of een beperkt aantal partners plaatsvinden in functie van specifieke knelpunten, gebieden of thema's.

Afhankelijk van de agenda van het gewestelijk RUP kan het actorenoverleg aangevuld worden met extra partners. In eerste instantie wordt gedacht aan organisaties die een groep vertegenwoordigen.

Met andere Vlaamse administraties zal ambtelijk teruggekoppeld worden in het voortraject: Op basis van een eerste contact wordt beslist of zij al dan niet worden opgenomen in het lokaal actorenoverleg en /of uitgenodigd worden voor een bi- of multilateraal overleg in de planningsfase.

- AWW/MOW over de afstemming met het project van de N19g
- Toerisme Vlaanderen in functie van de problematiek van het overstromingsgebied van de Zegge, projectgebied ter hoogte van camping Korte Heide en Bobbejaanland. Bijkomend kunnen aan bod komen: jeugdverblijven (Huize Radeske), Arc Van Noa, camping Ozon,.....
- Bloso over de plannen met Bloso-centrum en terrein Netepark
- Aquafin over de plannen met het de RWZI Herentals aan de Lenteheide en RWZI Grobbendonk

Er wordt gericht contact opgenomen met andere organisaties om hun rol in het proces te bepalen:

- Het Bekkenbestuur van het Netebekken omwille hun rol om de uitvoering van het bekkenbeheerplan op te volgen, in het bijzonder de opname van de overstromingsgebieden in het gewestelijk RUP;
- NIRAS (FANC en Umicore) over de stand van zaken van het BRAEM-project;
- PIDPA over de plannen met de waterwinning te Grobbendonk-Zandhoven en de omgeving van Hidrodoe.

6 Procesverloop

Hieronder worden de verschillende stappen in het 'voortraject' bij de opmaak van het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan verduidelijkt. Het 'voortraject' eindigt bij de start van de formele decretale procedures, zijnde de organisatie van een plenaire vergadering over het voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan.

6.1 De opstartfase

In de opstartfase wordt via de procesnota het doel van het ruimtelijk uitvoeringsplan, de relatie met het voorgaand visievormingsproces en de wijze waarop voorbereidend onderzoek en overleg georganiseerd zal worden verduidelijkt.

Op basis van de aandachtspunten die de betrokken actoren op de startvergadering of in een afzonderlijk bilateraal overleg formuleren worden de elementen die in het voortraject verder onderzocht en/of besproken moeten worden geconcretiseerd.

Vragen die in de opstartfase een antwoord moeten krijgen zijn o.m.:

- Over welke gebieden bestaat brede consensus dat ze behouden moeten blijven als landbouw-, natuur- of bosgebied of een bestemmingswijziging kunnen krijgen naar landbouw-, natuur- of bosgebied?
- Welke randvoorwaarden of aandachtspunten kunnen er geformuleerd worden bij de vertaling van de ruimtelijke concepten uit de visie naar een afbakeningsplan op perceelsniveau?

- Welke zijn de reeds lopende projecten of in opmaak zijnde plannen grenzend aan of in het gebied waarmee afgestemd moet worden?
- Welke zijn specifieke gebieden of knelpunten die in detail onderzocht moeten worden en waar het ruimtelijk uitvoeringsplan een uitspraak over moet doen?
- Over welke gebieden aansluitend bij het plangebied kan onderzocht worden of ze opgenomen worden in het gewestelijk RUP.
- Hoe wordt omgegaan met de gebieden binnen het plangebied met een bestemming die niet onder de categorieën landbouw, natuur en bos valt.

De synthese van de antwoorden op deze vragen en de geformuleerde aandachtspunten en de wijze waarop ze in het voortraject aan behandelt zullen worden, wordt aangegeven in een tweede procesnota die de startfase afrondt. Deze tweede procesnota wordt nota schriftelijk overgemaakt. Daarna wordt onmiddellijk gestart met de planvormingsfase.

- Op **15 oktober 2010** vindt de startvergadering plaats
- Op **26 oktober 2010** vindt een volgende vergadering van het bekkenbestuur plaats. De voortgang van de opmaak van het gewestelijk RUP wordt er toegelicht.
- In de periode van **18 oktober tot 15 november** wordt bilateraal overleg georganiseerd met de gemeentebesturen en de provincie en wordt contact opgenomen met andere instanties om hun rol in het proces te bepalen.

6.2 Planvormingsfase

De planvormingsfase heeft tot doel een gedragen inhoudelijk voorstel van gewestelijk RUP te maken. Via overleg met de middenveldorganisaties en lokale besturen wordt een planvoorstel uitgewerkt dat (1) voldoet aan de in het RSV vooropgestelde ruimtelijke beleidsdoelstellingen, en (2) zo veel als mogelijk rekening houdt met de aandachtspunten uit het actorenoverleg.

Het planvoorstel wordt uitgewerkt door het planningsteam. Volgende elementen worden in deze fase expliciet onderzocht:

- de landbouwgevoeligheidsanalyse: detailonderzoek op perceelsniveau naar de ligging van de bestaande landbouwbedrijfszetels, huiskavels en landbouwgebruikspcelen om maximaal te vermijden dat de landbouwconomische uitbating van de bestaande landbouwbedrijfszetels in het gedrang zou komen;
- onderzoek naar de connectiviteit van de natuurlijke structuur op basis van de instandhoudingsdoelstellingen voor de speciale beschermingszones bij de aanduiding van nieuwe gebieden voor natuur en bos en van agrarische gebieden met overdruk natuurverweving;
- onderzoek naar de mogelijke milieueffecten van het plan (planmer-screening).
- LER voor het overstromingsgebied 'De Zegge' (resultaten verwacht in januari, definitieve afronding eind februari)
- ...

In functie van de opstartfase geïventariseerde aandachtspunten wordt in deze fase waar nodig of nuttig tussentijds gericht bi- of multilateraal overleg gevoerd over specifieke gebieden of onderwerpen.

- Vertalen van de overstromingsgebieden en projectgebieden uit het Bekkenbeheerplan van het Netebekken in stedenbouwkundige voorschriften, met uitspraken over hoofdfunctie en medegebruik.
- Op basis van een eerste versie van gewestelijk RUP ter hoogte van de Kruising met N19 g wordt teruggekoppeld met AWV/MOW.
- Wijze waarop de visie op het gebied wordt vertaald in een gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan met stedenbouwkundige voorschriften die samengesteld worden uit typevoorschriften en gebiedsspecifieke verfijningen.
- ... Thema's en gebieden die gedurende de opstartfase op de agenda geplaatst zijn.

Op basis van het voorbereidend onderzoek en overleg wordt een eerste RUP-voorstel voor bespreking voorgelegd aan het actorenoverleg. Het eerste RUP-voorstel is een informeel, tussentijds werkdocument zonder formele juridische waarde. Het voorstel heeft in de mate van het mogelijk reeds de inhoudelijke en vormelijke kenmerken van een voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan cfr. de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening; het bevat minstens een toelichting van de planopties, een grafisch plan op perceelsniveau en stedenbouwkundige voorschriften.

Doel van het actorenoverleg is het inventariseren van de standpunten en opmerkingen vanuit de middenveldorganisaties en lokale besturen over het eerste RUP-voorstel. De actoren maken hun opmerkingen maximaal schriftelijk over, bij voorkeur op het overleg.

- Bij tegengestelde standpunten worden de mogelijkheden voor aanpassing van het voorstel afgetoetst. Indien er geen akkoord over een aanpassing van het voorstel is, worden de verschillende standpunten genotuleerd en wordt het discussiepunt als onderzoeksvraag meegegeven aan het planningsteam. Indien nodig of nuttig tussentijds

gericht bi- of multilateraal overleg gevoerd over specifieke discussiepunten. De wijze waarop de discussiepunten verwerkt zijn wordt systematisch gerapporteerd in een motiveringsnota gevoegd. Het planningsteam verwerkt alle discussiepunten en werkt onmiddellijk aan een voorontwerp gewestelijk RUP uit. In het kader van dit gewestelijk RUP overlapt de planvormingsfase in dat geval met de goedkeuringsfase.

- Indien er tijdens het actorenoverleg voldoende elementen van overeenstemming zijn of duidelijk is binnen welke marges het plan bijgesteld kan worden, wordt de planningsfase afgerond en de besluitvormingsfase opgestart.
- Indien nuttig, kan tijdens de planvormingsfase besloten worden om parallel aan het RUP-voorstel een planuitvoeringsnota op te maken. Een planuitvoeringsnota is een optioneel product dat, waar nodig, wordt ingezet om de besluitvorming over het RUP te kunnen faciliteren. In deze nota worden de gebiedsspecifieke initiatieven gebundeld die nodig of wenselijk zijn om de opties die in het RUP ingeschreven worden, te realiseren. Het kan gaan om inrichtingsengagementen, engagementen inzake verwerving, acties inzake op te stellen overeenkomsten, flankerende maatregelen... Een planuitvoeringsnota moet faciliterend zijn en is facultatief; het opstellen van een planuitvoeringsnota is geen noodzakelijk voorwaarde zijn om te beslissen over een RUP.

De procesnota wordt geactualiseerd en rapporteert over het gevoerd overleg. Het lokaal actorenoverleg wordt als afgerond beschouwd.

- De planvormingsfase start van **half november 2010**
- Op basis van de aangeleverde adviezen wordt voorzien in bi- en multilateraal overleg over specifieke onderwerpen in de periode van **december 2010 tot januari 2011**
 - Bekkenbestuur over LER en deel van het RUP voorstel voor overstromingsgebied
 -
- **Begin** februari 2011 heeft een tweede lokaal actorenoverleg plaats over RUP-voorstel 1

6.3 Goedkeuringsfase

De goedkeuringsfase omvat de formele juridische goedkeuringsprocedure voor het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan zoals voorzien in de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening. Het omvat volgende stappen:

- De opmaak van een voorontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan en het organiseren van een formele plenaire vergadering waarop de betrokken gemeente- en provinciebesturen en de aangeduide adviserende instanties een formeel advies uitbrengen. Uiterlijk begin maart wordt de plenaire vergadering georganiseerd.
- De opmaak van een ontwerp van gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan dat voorlopig vastgesteld wordt door de Vlaamse Regering en waarover een openbaar onderzoek gevoerd kan worden. De in het openbaar onderzoek geformuleerde bezwaren of opmerkingen worden gebundeld door de Vlaamse Commissie voor Ruimtelijke Ordening (Vlacoro) die een advies formuleert aan de Vlaamse Regering.
- De Vlaamse Regering stelt het ruimtelijk uitvoeringsplan definitief vast, al dan niet aangepast op basis van de resultaten van het openbaar onderzoek.